

KUTSELISE KALAPÜÜGI KORRALDUS (püügiload ja kalapüügiga seonduvate andmete kogumine)

PRIA 18.03.2022

Gunnar Lambing

juhtivspetsialist

Põllumajandus- ja Toiduameti kalapüügi- ja
turukorralduse osakond

KUTSELINE KALAPÜÜK EESTIS

- Kalapüük kaluri kalapüügiloa alusel
 - rannapüük läänemerel
 - Sisevete kalapüük (Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järv; Võrtsjärv; Emajõgi; mitmesugused väikejärved ja vooluveekogud)
- Kalapüük kalalaeva kalapüügiloa alusel
 - Kalapüük Läänemerel (peamiselt traalpüük)
 - Kaugpüük Atlandi ookeani erinevates piirkondades (Kirde ja Loode Atlandil, Teravmägede piirkonnas, Gröönimaa vetes jne)

KUTSELISED KALURID

- Eestis oli 2021. a 1390 kaluri kalapüügiloa omanikku. Kaluri kalapüügilubadele oli kantud ligi 2 340 kalurit.
- Eestis oli 2021. a lõpuks 17 kalalaeva kalapüügiloa lausel traalpüünistega Läänemeresel kala püüdvat ettevõtet ja 27 nendega kala püüdvat kalalaeva.
- Eestis oli 2021. a 4 kaugpüügiettevõtet ja nende 6 kalalaeva, kes püüdsid kala väljaspool Euroopa Liidu vett (peamiselt Loode ja Kirde Atlandil, Teravmägede piirkonnas ja Gröönimaa vetes)

Euroopa Liidu kalandust reguleerivad peamised ÕIGUSAKTID

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta
- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks ... (kalanduse kontrollimäärus)
- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks (nn IUU määrus)
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 404/2011, millega sätestatakse detailsed reeglid kalanduse kontrollimääruse rakendamiseks.
- Rahvusvaheliste kalandusorganisatsioonide reegleid kehtestavad EL määrused.

Kalandust reguleerivad peamised Eesti õigusaktid

- Kalapüügiseadus
- Keskkonnatasude seadus
- Iga-aastased VV määrused püügivõimaluste ja kalapüügiõiguse tasude kehtestamiseks.
- VV 17.11.2017 a. määrus nr 164 „Kutselise kalapüügi loa taotlemisel esitatavate dokumentide loetelu, kalapüügiloa andmise, kehtivuse peatamise ning kehtetuks tunnistamise kord, kalapüügivõimaluste arvutamise meetoodika ja kalapüügiloa taotluse ning kalapüügiloa vormid“
- VV 23.12.2016. a määrus nr 155 „Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise kord“
- VV 01.12.2017. a määrus nr 37 „Kalalaevatunnistus andmise, kehtivuse peatamise ning kehtetuks tunnistamise kord ja kalalaevatunnistuse vorm“
- VV 01.12.2017. a määrus nr 89 „Kutselise kalapüügi püügivõimaluste enampakkumise toimumise kord“
- VV 16.06.2016. a määrus nr 65 „Kalapüügieeskiri“.
- VV 03.01.2019 korraldus nr 2019 „Volitatud asutuse määramine kalapüügiga setud tõsiste rikkumiste punktisüsteemi rakendamiseks“

MEM JA KEM määrused

- Maaeluministri 28.12.2017. a määrus nr 93 „Kutselise kalapüügi registri põhimäärus“
- Maaeluministri 28.11.2017 määrus nr 79 „Kalalaevastiku segmendid ja nende tunnused, kalalaevastiku segmenti kantavatele kalalaevadele esitatavad nõuded ning kalalaevastiku segmenti lisamise võimalus“
- Maaeluministri 31.01.2017. a määrus nr 12 „Vaba püügivõimsuse arvelt kalalaeva segmenti 4S2 kandmise tingimused ja kord“
- Maaeluministri 17.06.2021. a määrus nr 41 „Vaba püügivõimsuse arvel kalalaeva segmenti 4S3 kandmise tingimused ja kord“
- Maaeluministri 12.11.2019. a määrus nr 80 „Kala ümberarvestustegurid“
- Keskkonnaministri 02.06.2015. a määrus nr 31 „Kalalaeva sadamasse tulekust ning pardal olevatest kalakogustest teatamise aeg, kord ja esitatavate andmete nimistu“
- Keskkonnaministri 30.01.2018. a määrus nr 4 „Lossitava kala kaalumise täiendavad nõuded ja metoodika“
- Keskkonnaministri ajutiste püügikitsenduste määrused.

Ajalooline püügiõigus, püügivõimalus ja keskkonnatasu

- Ajalooline püügiõigus arvestatakse taotleja eelmise 3 aasta püügivõimaluste summerimise teel saadud summa suhtena kõigi taotlejate püügivõimalustesse. (osa tervikust)
- Iga-aastase püügivõimaluste jaotuse otsused.
- Püügivõimalus loetakse omandatuks, kui selle eest on tasutud kalapüügiõiguse tasu ja püügivõimalus on kalapüügiloale kantud.
- Kalapüügiõiguse tasu.

KUTSELISE KALAPÜÜGI REGISTER

Eesmärk: võimaldada kutselise kalapüügiga tegelevate isikute, nende tegevuse ja kalalaevade üle arvestuse pidamine ja järelevalve teostamine.

Alamregistrid:

1. Kalalaevade register.
2. Kutselise kalapüügi arvestuse register.

Kalalaevade register

Kalalaevade registrisse koosseisus on (Maaeluministri 28.11.2017 määrus nr 79) praegu 5 segmenti:

4S1 – Läänemeri, laevad 9 meetrit ja üle selle, kui kalalaeval kasutatakse traalpüünist, 15 meetrit ja üle selle, kui kalalaeval kasutatakse passiivpüünist (aktiivseid laevu 31.12.2021 - 26)

4S2 – Läänemeri, kalalaevad alla 15 m (kaluri kalapüügiloa alusel kasutatavad püünised) (aktiivseid laevu 31.12.2021 - 1919)

4S3 – meri, v.a. Läänemeri, laevad 24 m ja üle selle (aktiivseid laevu 31.12.2021 - 7)

4S4 – siseveekogude laevad (aktiivseid laevu 31.12.2021 - 504)

4S5 – vesiviljeluse laevad merel (aktiivseid laevu ei ole).

Esimese 3 puhul ei saa segmenti laevu lisada, ilma vaba võimsuse olemasoluta (lagi 01.01.2014. 51849,50 kw ja 21314,33 GT)

Viimase 2 puhul piiranguid ei ole.

Kalalaeva märkimine püügiaruandele

- VV 23.12.2016 määruse nr 155 § 16 lg 2 (kaluri kalapüügiloa alusel)

Kui püügil kasutatakse kalalaeva, märgitakse püügipäevikulehele laeva pardanumber. Püügipäevikulehele märgitakse kõik kalapüügil kasutatud kalalaevad. Püügipäeviku veergu 7 märgitakse kalalaevade pardanumbrid iga püügireisi kohta eraldi, kui need erinevad püügipäevikulehe ülaosas toodust.

Seega märgitakse püügipäevikulehele kantud perioodil igapäevaselt kasutatava kalalaev andmed rannapüügipäeviku lehe ülaosas toodu kalalaeva andmete kohale. Kui lisaks sellele kalalaevale kasutatakse püügireisil ka mõnda muud laeva, siis märgitakse see päevikulehe veergu 7. Vajadusel saab lisainfoks kasutada ka märkuste lahtrit.

Kalalaeva püügipäevade arvestamine

- Eelmise slaidi kohaselt peaks päevikulehe ülaosas märgitud kalalaev olema püügil käinud kõigil antud lehele kantud püügipäevadel
- Kui kalalaev on märgitud märkuste lahtrisse ja seal ei ole näidatud püügi kuupäeva, siis peaks laeva lugema kasutatuks kõigil päevikulehel märgitud päevadel.
- Kui on püügipäeva juures kalalaev näidatud eraldi veerus , siis peaks olema tegemist ainult sellel konkreetsel päeval püügil käinud laevaga.
- Kui PRIA-l on vaja andmeid selle kohta mitu püügipäeva on mingit laeva kalapüügil kasutatud, siis võib päeviku täitmisest tulenevata tekkida meie esitatud andmetes vigu ja neid andmeid ei ole võimalik välja võtta väga lühikese tähtaja jooksul. Seetõttu tuleks Teie spetsialistidel arvestada andmete saamiseks meilt 30 päevase tähtajaga. Kui ettevõtja ei ole meie poolt pakutud numbritega rahul, siis võiks ta põhjendustega pöörduda meie piirkondliku spetsialisti poole ning me vaatame numbrid meile laekunud põhjendusi arvestades ringi. Möödunud aastal olimegi sunnitud oma numbreid mõnel juhul korrigeerima. Paluksin Teilt selles osas mõistvat suhtumist.

Kutselise kalapüügi arvestuse register

- Registri vastutav töötleja on Maaeluministeerium ja volitatud töötleja Põllumajandus- ja Toiduamet

Registrisse kantakse:

- Andmed isikute kohta
- Kalapüügiga seonduvad erinevad andmed ajaloolise püügiõiguse ja püügivõimaluste jaotaise ning kalapüügilubade kohta
- Andmed kalapüügiõiguse ja püügivõimaluste omandamise ja kasutada andmise kohta
- Andmed kalapüügiõiguse tasu kohta

KOGUPÜÜK 2021

KOGUPÜÜK KOKKU (t)	72443,974	Andmed seisuga 14.03.2022
- sh Läänemere traal	43802,819	Andmed seisuga 14.03.2022
- sh kaugpüük	14052,356	Andmed seisuga 14.03.2022
- sh siseveed	2702,400	Andmed seisuga 14.03.2022
- sh Läänemere rannapüük	11886,399	Andmed seisuga 14.03.2022

LAEVADE ARV

Segment	Laevade arv	Andmed seisuga
Läänemeri, 12 meetrit ja üle selle (traalpüük, segment 4S1)	26	31.12.2021
Läänemeri, alla 12 meetri (rannapüük, segment 4S2)	1919	31.12.2021
Meri, v.a Läänemeri, 24 meetrit ja üle selle (kaugpüük, segment 4S3)	7	31.12.2021
Siseveekogud (segment 4S4)	504	31.12.2021

KUTSELINE KALAPÜÜK (t)

	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2021
Siseveed	2839,842	2735,561	2768,714	2968,910	2846,455	3018,710	3154,723	3615,184	2702,400
- sh Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järv	2325,698	2089,305	2461,149	2671,987	2520,544	2722,697	2860,323	3261,408	2314,142
Rannapüük Läänemerel kaluri loaga	9795,758	14126,963	11593,480	9158,300	10888,357	11856,384	10436,785	10695,952	11886,399
-sh räim	6996,685	10576,950	9236,651	7088,916	7535,627	8864,486	8064,457	7734,966	9175,645
- sh agarik	394,005	1483,490	350,590	429,550	625,900	348,160	0,000	200,000	181,000
Kalalaeva loaga püük Läänemerel	64596,369	70912,206	68329,259	43482,771	44364,689	48932,701	56499,792	45270,896	43802,819
- sh kilu	47529,113	48581,688	47861,521	27697,130	28497,687	23686,578	29624,944	24309,385	25712,344
- sh räim	16274,502	21262,041	19625,107	14958,490	15594,430	24904,220	26661,595	20873,006	18001,838
Kaugpüük	13616,935	14559,057	12843,520	11990,190	10850,347	12027,440	17154,936	14893,071	14052,356
KOKKU	90848,903	102333,788	95534,973	67600,171	68949,848	75835,234	87246,236	74475,103	72443,974

KALAPÜÜGIGA SEONDUVAD ANDMED PÜÜGIST MÜÜGINI

- Rannapüügipäevik
- Kalalaeva kalapüügipäevik
- Kala üleandmisdeklaratsioon
- Kala esmakokkuostukviitung (müügiteatis)
- Transpordidokument

Andmete esitamise võimalused kutselisel kalapüügil

- Paberdokumendil: kalapüügil kaluri kalapüügiloa alusel laevadega alla 15 m
- Elektrooniliselt:
 - kalapüügil kalalaeva kalapüügiloa alusel 12 m ja pikemate kalalaevadega;
 - Kalapüügil kaluri kalapüügiloa alusel võimalik kasutada andmete esitamist PERK nutirakenduse abil või täidetud paberdokumendilt ise andme KIR veebirakenduse kaudu esitada.

Kala üleandmise ja kala emamüügiandmete esitamise võimalused

- Paberdokumendil, kui ettevõtte kalandustoodete aastakäive on alla 200 tuhande euro;
- Elektrooniliselt (kohustuslik kui aastakäive on 200 tuhat eurot või rohkem):
 - ettevõtja täidab paberdokumendi ja sisestab selle andmed ise kutselise kalapüügi registri elektroonilisse keskkonda;
 - ettevõtja täidab kala üleandmisdeklaratsiooni või emakokkuostukviitungi otse KIR elektroonilises keskkonnas.

KALA PÄRITOLU TÕESTAMINE

- Kooskõlas kalapüügiseaduse §13 lõigetega 2 loetakse kutselisel kalapüügil püütud kala päritolu tõendavaks dokumendiks:
 - Esmakokkuostukviitungit;
 - Kalalaeva kalapüügipäevikut koos kalalaeva kalapüügiloaga;
 - Rannapüügipäevikut koos kaluri kalapüügiloaga;
 - Kala üleandmisdeklaratsiooni;
 - Kala transpordidokumenti.

MILLAL TÄITA (1)?

- **Kala üleandmisdeklaratsioon:**
 - Registreeritud ostjad, registreeritud enampakkumise korraldajad või muud liikmesriigis kalandustoodete esmaturustuse eest vastutavad asutused või isikud (kalandustoodete esmamüügi aastakäive on 200 tuhande euro) esitavad 48 tunni jooksul pärast lossimist üleandmisdeklaratsiooni pädevale asutusele selles liikmesriigis, kus ülevõtmine toimub, kui tooted on ettenähtud müügiks hilisemas etapis. (Nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009 Artikkel 66 p1)
 - Elektrooniliselt 24 tunni jooksul (kalandustoodete aastakäive 200 tuhat eurot ja rohkem). (Nõukogu määrus (EÜ) 1224/2009 Artikkel 67 p1).

MILLAL TÄITA (2)?

- **Kala esmakokkuostukviitung (müügiteatis):**
 - Registreeritud ostjad, registreeritud enampakkumise korraldajad või muud liikmesriigis kalandustoodete esmaturustuse eest vastutavad asutused või isikud (kalandustoodete esmamüügi aastakäive on alla 200 tuhande euro) esitavad 48 tunni jooksul pärast esmamüüki müügiteatise pädevale asutusele selles liikmesriigis, kus esmamüük toimus. (Nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009 Artikkel 62 p1)
 - Elektrooniliselt 24 tunni jooksul (kalandustoodete aastakäive 200 tuhat eurot ja rohkem). (Nõukogu määrus (EÜ) 1224/2009 Artikkel 63 p1).

MILLAL TÄITA (3) KAALUMINE

- Kalandustooted kaalutakse lossimisel enne nende hoidlas hoidmist, transportimist või müüki
- Registreeritud ostjad, registreeritud enampakkumiste korraldajad või muud liikmesriigis lossitud kalandustoodete esmaturustuse eest vastutavad asutused või isikud vastutavad kaalumise täpsuse eest
- Kaalumisel saadud näit märgitakse lossimisdeklaratsiooni, veodokumenti, müügiteatisesse ja üleandmisdeklaratsiooni (Nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009 Artikkel 6 pp2, 4 ja 5)

MILLAL TÄITA (4)?

- Järelikult tuleb esmamüügiteatis ja kala üleandmisdeklaratsioon täita enne kalaga sadamast lahkumist.
- Nõukogu määrus (EÜ) nr 1224/2009 Artikkel 60 p 1 kohaselt: Liikmesriik tagab, et kõik kalandustooted kaalutakse pädevate asutuste poolt tunnustatud kaalumissüsteemidega, **välja arvatud juhul, kui liikmesriik on võtnud vastu proovivõtu kava, mille komisjon on heaks kiitnud** ning mis põhineb komisjonipoolt artiklis 119 osutatud korras vastu võetud riskipõhisel meetodikal.

KALA MÜÜK

Esmamüügi teatist või esmakokkuostukviitungit ei ole tarvis vormistada, kui:

- Kala müüakse isiklikuks tarbimiseks mahus, mida kooskõlas kalapüügiseadusega ei loeta esmakokkuostuks;
- Kala müüakse väikestes kogustes töödeldud kujul püüdja poolt otse jaetarbijale.

Sellisel juhul tuleb siiski ostjale nõudmisel anda nõuetekohane kviitung.

Ajaloolise püügiõiguse võõrandamine ja jooksva aasta püügivõimaluste kasutada andmine ja kasutada saamine

Jooksva aasta püügivõimaluste kasutada andmine ja kasutada saamine:

1. Eestiseseselt.
2. Teiste riikide ettevõtjatega.
3. Ajaloolise püügiõiguse võõrandamine.

Kontaktid

pta.agri.ee -> Ettevõtjale, tootjale ja turustajale -> Kutseline kalapüük

Gunnar Lambing

gunnar.lambing@pta.agri.ee

Tel: 514 5627

Kaidi Kaljula

kaidi.kaljula@pta.agri.ee

Tel: 5302 2272

Alati võib andmeid otse küsida.